

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на пів рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1.70 кор.

За границю:

на пів рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 18 франків

Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових епальмів М. Пашкевича.

Виходять у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год пополудня.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Програмова річ д-ра Кербера.

(X) Міністер-президент др. Кербер виступив зараз на першій засіданню нововідкритої осінньої сесії ради державної з промовою, щоби зазначити становище правительства, яке оно займає в двох важних а доси не поладжених справах т. є. німецько-чеського порозуміння і австро-угорської угоди.

Др. Кербер зазначив в сій промові, що відповідно даному приреченю правительство вручило інтересованим сторонництвам «основні постанови», після яких має бути управильнене яzikове питанє в Чехах і Моравії і що правительство не думає усувати сеї справи з денної черги, а навпаки бажає ще внести у відповідній хвилі два начерки законів для управильнення яzikових відносин в державних властях в Чехах і Моравії і буде змагати з всею рішучістю до їх поладки. Тим способом думає правительство яzikовий спір з теоретичної безуспішної області довести до практичного рішення, що доси від почину конституційної доби не повело ся. Може бути, що ся проба не поведе ся, що она відбігає від вибраної доси дороги, однак питанє задане і мусить діждати ся відповіді. Правительство поставило собі метою: покінчити сей спір, хочби тимчасово, щоби держава і обидва краї відотхнули і поступали вперед. До сеї мети бажаємо дійти законодавчою дорогою, бо розпорядок се кусень паперу, а закон залізна таблиця, закон є порукою мира.

Др. Кербер застерігав ся проти докору, зробленого одним чеським послом недавно на вічу, начеби правительство було ворогом чеського народу, і назвав невідповідною тактику Чехів, що в'язуть долю свого народу з прихильністю хвилевого правительства, а радив покладати ся на справедливость ради державної, котра по думці міністра-президента дала багато доказів, що зважає на інтереси чеського народу.

Міністер-президент заявив, що після его осуду справа зовсім не зміняє ся, хоч чеське дневникарство цілком відкинуло основні постанови, на що правительство було приготоване і не дивує ся, що й з німецької сторони строго се скритиковано. Сей опір обох сторонництв не відстрашує правительства, але оно мусить припускати, що поза річевими закидами укриває ся неохота що-до форми, а в тім бачить правительство велику похибку.

Сі останні осоливо звороти в річі д-ра Кербера викликали голосні оклики і протести з боку Чехів, бо хоч не дасть ся заперечити, що німецько-чеський спір підкошує цілу державу, що процвіт ієських країв і держави можливий лише тоді, як затихнуть національно-язикові спори, а вся суспільність зверне ся до хосенної економічної роботи, одначе ті останні звороти

в річі міністра-президента не були щасливо висловлені і могли справедливо роздратовати Чехів, котрі як-раз в державній раді з боку Німців дізнавали всяких кривд.

Се неперечно, що керманіч держави австрійської мусить вважати поладку національного спору державною конечністю, що се обовязок правительства, довести яzikове питанє до справедливої і предметової розв'язки, однак тон і форма останніх зворотів не були щасливо і зручно вибрані. В своїй промові боронив др. Кербер «основні постанови», які не є без поважних закидів і сим можна пояснити роздратованє Чехів, коли тимчасом лівниця держала ся зовсім холодно. Промова д-ра Пацака, в якій домагав ся відкриття розправи над річю д-ра Кербера, була певно вельми пристрасна (він назвав річ д-ра Кербера — інфамією), але се неперечно, що весь чеський нарід з ним згоджує ся і так думає, а се роздратованє і тим дасть ся пояснити, що правительство в своїй предлозі не навязало нитки розірваної, хоч снованої обидвома сторонництвами, але само взяло ся прости і приказати, як снує ся угодову нитку.

Внесенє д-ра Пацака прийнято. в тих днях розічне ся розправа в палаті над річю д-ра Кербера (бо ще з деякі наглі внесеня, які перед тим мусять бути залагоджені) і над основними начерками, яких навіть не внесено в палаті, а критика, яку тут висловлять, може довести до того, що сі основні постанови не будуть поправлені але розпанахані на дрібні шматочки, які розвіє вітер на всі боки.

Др. Кербер промовив і про австро-угорську угоду і заповів, що автономна цлова тарифа вже є готова і вказав на те, що правительство рішучо змагає до того, щоби довести до покінчення справи, а хоч не може ще означити речинця, то всеж може запевнити, що небавом дійде до позитивного вислідку.

Пастирське посланіє

АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Митрополита Галицького, Архиепископа Львівського, Епископа Камениця Подільського

до Духовенства соединених епархій

О канонічній візитації.

Всечесному Духовенству епархій.

Мир о Господі і архиєрейське благословенє:

(Дальше).

Представленє супружеств диких. Нераз бувають в селі супружества дикі або розірвані. Канонічна візитація є якраз нагодою до поправлення тих блудів.

Парохи проте повинні єпископи представити таких супругів, або в разі трудности вплинути через старшину громадску, щоби таких людей до єпископа припровадити.

Єпископ тоді може потвердити то, що зрештою і парох обовязаний їм нераз повторити, що як довго в дикім супружестві живуть, не можуть від жадного сповідника дістати розрешеня, і що жаден св'ященник, знаючий їх яко

публичних грішників, не може їм дати сьв. Причастия; що таке Причастие було би все сьвятистским і пр. пр.

Супружества розлучені. Сим же супругам, що зі собою не живуть, належить витолкувати, що їм не вільно без поволєня власти церковної розлучати ся. Лише в случаю, коли одній стороні грозило би небезпеченство житя, могла би ся сторона на якийсь час усунути ся від спільности житя супружеского. Була би однак обовязана до супруга вернути, як би правдиве небезпеченство минуло. Вільно їм однак і для причин менших, приміром, для невірности, просити власти церковної о відлученє від ложа і стола. Парох кожний є обовязаний таку справу внести перед суд супружеский в першій хвилі, в котрій самовільне розлученє стає згіршенєм. І не може бути случаю, в котрім би таке самовільне розлученє, триваюче якийсь час, не було згіршенєм для народа, бо оно все сполучене зі зломанєм присяги супружескої.

Очевидно може одна сторона бути невинною, але суд супружеский мусить справу рішати, а люди мусять знати о тім рішеню.

Лиш тим способом в понятях вірних Тайна Супружества буде тим, чим є в очах віри і Церкви т. є сьвятию.

Нарід, котрий не гіршив би ся тим, що є згіршенєм, житєм на віру або розірванєм супружества, був би зле поучений о правдах віри і і християнській моральности.

Супружества неважні. Суть в кінни случаї, в котрих належить старати ся не о сепарацию, але о уневажненє першого супружества. Єпископ при візитації може в тім згляді дати інформацію, але не належить аж на візитацію чекати, щоби внести справу до суду супружеского.

У нас дуже часто бувають случаї неважних супружеств головно через перепоны «vis et metus», а мало случаїв, в котрих би така справа була внесена до суду супружеского.

Діяльність наша мусить в тім згляді в двох напрямках побільшити ся, треба нам на цілій лівій стояти на сторожи свободи молодих, і рішучо ніколи не давати вінчаня, коли одна сторона вінчає ся під натиском родичів. А крім того треба нам доложити всіх можливих старань для освободженя від тяжкої неволі неважного супружества бідні скривджені невісти, котрі давно вже стали присилувані до супружества, котре є їх нещастєм.

Я зі своєї сторони буду старати ся в супружескім суді акцію в тім згляді розширити, щоби таких справ не спинали неканонічні трудности.

Як уділяє ся маслосьвяття. При канонічній візиті звертаю увагу і на спосіб, в який уділяє ся в парохії Маслосьвяття і жадає, щоби кождому тяжко хорому уділенн була тая св. Тайна, хотяй би і не мав за що дяка заплатити. В такім случаю можна би дати Маслосьвяття після форми скороченої, а одобреної Синодом Замойским (Тит. III. §. VI): і потвердженої Синодом Львівским (Тит. II. гл. V. I). Раз в шпиталі сповідав ся умираючий, котрий лиш для того прийшов до шпиталю умирати, бо не мав за що «купити Сакрамент». Був очевидно в блуді, але чи ж не треба уникати всякого позору в справі так важній? Чи не треба усунути практику, котра убогим і простим могла би видати ся практикою сьвятикуинства?

Коли стгаєв ся роківцину дяка. Для тої

самої причини справедливо усуває Синод Львівський (Тит. П. гл. IV. 3.) практику жаданя рокищини для дяка з нагоди великодньої сповіді. Треба нам рішучо впровадити в житє припис синодальний, щоби датки на дяка відкладати на відповідний час. Заким дійдемо до унормованя сеї справи рішенням нового, дасть Бог, Синоду, ОО. Парохи при візитаціях не залишають виказати ся способом, яким сей припис впровадили в житє.

Так візитуючи епархию, пізнаю і вірних і духовенство, і через те з візитації учу ся, як і що маю робити, щоби сповнити свої душпастирські обовязки.

Бож відповідаючи перед престолом страшного Судні за спасення вірних, і за спасення тих священників, що під моїм проводом мають працювати, уважаю себе зобовязаним все зробити, що лишень в моєї силі в тім порученні мені ділі Христовім.

Ціль візитації не лиш пізнанє, але і безпосередня праця над спасенням душ. Для єпископа ся праця двоїлка. Може і повинен безпосередно працювати над людьми, проповідючи і сповідаючи. Може і повинен посередно працювати для вірних, помагаючи священникам в їх праці.

Триднівна місяц. Безпосередню працю для вірних є проповіданє Божого слова в кожній парохії, а передовсім місяц. Праця то для мене тим милїйша, що лучить мене близше з деканальними священниками.

Посередною працею над спасенням вірних суть для мене духовні вправи, котрими я рад би помочи духовенству в їх праці. Для того то бажаю в кожнім деканаті голосити місяц з деканальними місіонарями і уділити священникам реколекцій.

Систему місій і вправ духовних, їх потребу і хосен який приносять, старав ся я виложити в особнім посланію, написанім перед кількома днями. Днес зверну увагу Вашу, Преподобні Отці, лиш на вишню сторону тих установ, на спосіб, в який я рад би видіти впроваженє їх в житє.

Духовенство вибере на найближшій соборчичу священників, котрі могли би проповідати на місяц. Тих місіонерів я би просив о докладне передуманє всего того, що я старав ся порушити в посланію о місяцях. Як що видавало би ся неясним, або неумотивованим, то передиспутуємо се еще на соборчичу по візитації.

Ті місіонарі уложать собі плян місяц, розберуть після даних вказівок науки і старанно приготувлять ся до них.

О. Декан, котрого деканат буду мав візитовати, (а до кількох літ маю надію перейти всі деканати, наміряючи візитовати річно хоть 8 деканатів), предложить мені свою пропозицію, де могла би відправити ся місяц. Сего року я зробив пробу місяц, і проба добре пішла, в декотрих деканатах навіть світло.

Духовні вправи. Проба відправлення деканальних реколекцій не так повела ся. Мали відбувати ся рівночасно з місяцею — показало ся, що ті обі праці собі взаємно перешкаджають. Ледве можна було півтора дня призначити на реколекції. В будучности проте постановляю відділити реколекції від місяц, візитацію зачинати реколекціями, а кінчити місяцею. Прошу ОО. Деканів, зглядно всіх Всч. ОО. кондеканальних, щоби зволіли мені помочи в тій справі.

Потреба би мені в якімсь селі або місті, положенім в середині деканату, знайти якусь хату, котру би можна на 4 дні винаймати. Найвідповідайшою до того була би школа, котру за позволенєм ради шкільної місцевої і краєвої (ся мені запевнена ласкавим приреченєм през. Плажека) можна би замінити на дім реколекційний для священників. Кождий з Преп. ОО. міг би привезти для себе сінник і постіль і столове накрите. Я привіз би кухаря і тішив би ся, як би міг Преп. ОО. у себе гостити, хоть би так примітивним способом.

Урядженєм дому міг би заняти ся хто небудь з ОО., що має хоч троха організаційного духа.

Колись в Гусятинськім деканаті мав я щастє бути провідником реколекцій так уряджених, і не пригадую собі лучше зорганізованого

зйзду. Деканат оден міг би запросити і сусідів вишого деканату, так щоби всі ОО. мали нагоду відбувати такі вправи, як не в своїм, то в сусіднім деканаті. Бо очевидно трудно всім священникам деканату зїхати ся на три дні, хоть оден священник мусить лишити ся на кілька сел. Де дало би ся зробити, я міг би на такі вправи і в зимі приїхати. Маючи однак якийсь деканат візитовати, в котрім не було еще або в посліднім році не було реколекцій, від тих я зачинав би візитацію.

Впр. О. Декана проте було би обовязком реколекції зорганізувати нисше згаданим способом.

* * *
(Дальше буде).

З бразилійської України.

Дня 26/VIII. 1902.

З краю Парани. Кольонія Антоніо Кандідо.

Вже пару місяців не давалисьмо жадної відомости до вас з нашої кольонії. Нинька беру за перо, але не можу далеко сягати, бо рука моя від сокири не позволяє пером володіти, тож прошу Вас, Пресвітлі Родимці, вибачте за так негідне писанє. Тішивем ся, як замірили наші кольоністи приступити до товариства, а місячна вкладка мала бути роботою до будівлі школи, але тимчасом занехано товариство і нема надії на школу. Филип Терешка давав дармо один гектар землі на будову школи і яко Русин зобовязував ся, аби діти уміли по руски читати і писати і ті старші члени від того товариства були признали на се готівку, що находила ся попередно за житя того товариства в сумі сто кількадесят мільреїсів. Се хотіли вручити на річи до школи, котрих потрібно би купити за готівку. Ой, як зачала решта кольоністів кричати на тих, що вписували ся до товариства та приговорювати: ви будете закладати школу, вам тракия на плечі, а ви не знаєте, чим школа пахне!... Тай за тим словом тих решта виступили від того звязку. Булож ми маркотно на се, але щож діяти, коли наші люди не беруть уваги, що наші діти ідуть в поневірок на визиск другим народам.

І так наша кольонія через шість літ свого житя ще не хоче опам'ятати ся. Ані школи, ані церкви, ані жадної дороги; тільки, що правда, щось десять кольоністів поставили каплицю при дорозі, котра іде з Порто Уніаю до 11. кілометра. На щастє, що маємо таких трох людей, що принаймі, як прийде свята неділя або свята, з молитвословів уміють засьпівати, хоть не докладне голосом, але завжди, як ся почує в неділю співучі Божі слова, то аж в чоловіці кров воскресне. Дехто кине на акафист пів міля, то співачки офірують на будову більшої церкви.

Як вже я доносив вам попередно, що ми свого хліба не можемо продати, носьмо міняли за лахи, але тепер і замінити не хочуть, бо кажуть, що таньше з других кольоній спроваджують. Я не знаю як той бідний кольоніст може таньше від пів міля спродати десять літрів жита, або інших продуктів. На щастє, що еще бразиліох забирає фасоло і кокоруву та мукку мандюкову міняє за корови, то тепер кождий кольоніста має корову, або і дві. Що правда Господь Бог не пощадив того року уроджайности для нас.

А ще мусу признати, що на нас вже від двох літ насуд портунеції(?) чи там уряд куритибеский накладають податки 3.300 реїс на школу, а де їх взяти, коли на сіль є трудно 300 райсів за літру. Абож ми маємо платити податки, що они мають нас запомогти? Таж на нас ніхто не звертав уваги, якисьмо приїхали 1896. року; своїм коштом дісталисьмо передвоїчні ліси, то як наші поселенці узріли перший раз таку гуш, то неодного розпука ся брала: що буде робити! Але наш галицький нарід знав добре, що мусять ті ліси впасти від сокири і від їх рук. Тож заки чого дохрпав ся, то перше мусів свій гріш стратити, а додатком і одїж ту, що вивіз з під родинної стріхи. А ту ще не минуло штири роки, а вже давай якийсь податок на школу. А де та школа? Десь певно для тих кабукрів, що не хочуть робити, та щоб за наші гроші знов добре манити. Ай Боже, Боже, як нам гір-

ко, що ми не маємо де ся поскаржити, ані кого спитати, як ми можемо ся ту застосовувати.

Недавно приїхав до Курітуби п. др. Петрицький тай гадалисьмо, що будемо мали де і коли зарадити ся, а ту зо всіх сторін взяли кричати, як ті діти, що зобачуть яструба над курятами.

Але тішу ся на дальше і ще не трачу надії, що колись розвічнемо будову школи. Бо як не було ще в нашої кольонії, вся кольонія зібрала ся, всі господарі на 16. серпня до Филипа до дому, і ухвалили громадску старшину, через 60. голосів вибрали віята і заступця і 8 радних.

Тож маю надію, що та громадска старшина вдарить ся в чоло і піде до голови по розум, а за тим і постановлять школу. Бож то перший наш доробок і обовязок своїм дітям зацїнити науку.

Шановна Редакціо! Най вам Господь Бог милосердний Многа літ надгородить за ваші щиролюбивні руки, що ви і за нас памятаєте, хоть тисяча миль нас відділив той безлюдний океан, але завжди і ту нас найшлисте. Бог да простить.

Пізнійше де-що напишу більше і на більші розміри не пощаджу вскорі вам подати.

Филип Терешка.

З державної ради.

По відчитаню внесеної та інтерпеляцій, на дневний порядок прийшла справа надужити при віденських виборах. *Пос. Вайскірженер* відпирив серед протестів соціалістів, закиди против маїстрату, а опісля президент *др. Кербер* боровив становишка намістника долїшної Австрії в справі віденських виборів. По промовах ще кількох бесідників наглість сего внесеня відкинено.

Справа пос. Лупу.

Три наглі внесенк: пп. Офнера, Василька і Штраухера дотичили справи засуспендованя в урядованю радника Лупу львівским висшим краєвим судом за єго політичну діяльність на Буковині. По промовах внескодавців відповідав *секційний шеф п. Шрот*, заявляючи, що правительство, з огляду на судейску незалежність не має права мішати ся аж до рішеня найвисшого трибуналу (протести), до якого засуспендований рекурсував. Закон про польську нетикальність є сформулований надто загально і в своїм часі переказано єго конституційній комісії до сформулованя в тім напрямі, щоби § 16. розтягнути також на дисциплінарне і поліційне поступованє. Між дальшими бесідниками заявив також пос, Стажинський іменем польского кола, що буде голосувати за внесенєм, щоби усунути від себе позір, що хоче стїснити польську свободу. Наглість внесеня *примято одностолно.*

Конець засіданя.

На закїнченє відчитаню дальший ряд внесень та інтерпеляцій, а між ними *інтерпеляцію пос. Аполінарного Яворского* і тов. в справі галицьких хліборобских страйків.

Золочівский посол відказує страйкам всякого економічного підкладу, зобразаючи хі наслідком агітації радикальних політичних агітаторів, яких виразною цілію є переворот істнующих відносин і анархія(!), а до осягнення сего не вагають ся уживати нелегальних способів(?). Безкарно(!), явно ведена агітація підкопує пошанованє закона і повагу держави(?) і перешкоджує справедливому(!) управлінню праці і платї. З обави о житє і майно(!) та викликає анархістичних(!) відносин в державі і краю, запитують інтерпелянти правительство, чи схоче против сего руху ужити як найенергїчнійших средств та які средства вибере правительство до приміненя?

Конець засіданя о год. 4. пополудни, слідує у вторник о год. 11. деред полуднем.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Томи апост.; рим.-кат. Осв. Хр. — В понеділок: гр.-кат. Сергія, Вахса; рим.-кат. Фелиціяна. — В вторник: гр.-кат. Пвлагії; рим.-кат. Уршулі.

— **Лекційна комісія** завязала ся в тов. «Січ» у Львові (Ринок 10) і поручає нашій П. Т. Публиці здібних інструкторів і корепетиторів. Інте-

ресовані можуть зголошувати ся письменно або лично (між 12—2. год. попол.). На листову відповідь належить долучити марку на 10 сот.

— В цілі підписання меморіялу до Его Святости Папи Льва XIII. в справі американських Русинів, відбудуть ся довірочні збори львівських Русинів завтра с. в. в неділю (19. жовтня) о 5. год. пополудня в кімнатах «Рускої Бесіди» Ринок ч. 10, I. поверх. Управшає ся о конечну найчисленнішу участь. — Т. Рєвакович, предс. ком.

— В справі обходів папського ювілею доносить «Діло»: Анкета вибрана загальним збором представителів руского народу, відбувшись на дни 8 вересня с. р. виголовила адресу, котра принята ширшим комітетом ювілейним, одобрена Вирєосв. Епископатом, вручена буде его Святости депутациєю народу руского на окремії авдїєнції. Рівнож виголовила анкета меморіал, котрий буде предложений при тій нагоді Апостольському престолови. Ширший комітет, котрий мав остаточно одобрити сей меморіал, зібрав ся вчера с. в. 17. в митрополічій палаті о 5-ій годині вечер. Меморіал сей обіймає лиш одну частку жадань, іменно тих, котрі відносять ся до Америки, інші жаданя будуть трактовані в дальших меморіялах. Для того і комітету і анкети не розв'язано, — они після заявленя Вирєосв. Митрополита полишити ся мають і дальше.

— 3 товариств. Загальні збори «Рускої Бурси» в Березанях відбудуть ся дня 3. падоліста н. с. 1902. о год. 11. в кімнатах Товариства, на котрі П. Т. Виділових і Добродіів Бурси запрошує ся. За Виділа: о. Іл. Кузіа.

— Надзвичайні загальні збори Товариства «Народний Дім» в Станіславові відбудуть ся в суботу 1. падоліста с. р. о год. 4. пополудни з слідуємим порядком денним: 1. Вибір одного члена заряду. 2. Внесеня членів. — Дирекція.

— Вицофанє з обігу стогульденових банкнотів. Австрійско-угорський банк подає до відомости, що остаючі в обігу банкноти по 100 злр. з датою 1-го мая 1880. р. стануть вицофані з обігу. Вєй головні заведена австро-угорського банку, як також філії будуть приймати сї банкноти зарівно при виплатах, як також і до виміни до 30 цвітня 1904. р. В місце тамтих розічне австро угорск. банк видавати з днем 20. с. м. в своїх головних заведєнях стокоронів з датою 2-го сїчня 1902. Є они зелені, мають на кожній стороні жіночу статі і статі дитини. По одній стороні текєт німецький, по другій угорський.

— 3 ниви польської гакати. Чимраз ліше! Гакатистична оргія між Поляками переходить прямо в шал. Осє що читаємо в посліднім «Dziennik-u»: Належало би застановити ся, а в петициях до сойма і правительства дати сему відповідний вираз, чи взагалі наука руского нарїччя(!), як его нині називають російско-галицького(!), в потрібнїю і чи не обтяжає она зовсім непотрібно умів польских дїтїй; дальше, колиб польске населєне годило би ся з наукою сего нарїччя, чи не булоб вказаним жадати зміни правописи, в чїм жадною мірою не можна добавити стїсненя народности, коли через таку внїшню зміну, яку може собі кожний легко присвоїти, розширити ся незмірно заступив тих людей, які теперішнїх гієрогліфів не в силі читати, а учити ся не можуть, коли кожний як так образований мешканець Галичини обїйде ся і без тої відомости і по кількатижневїм побутю в краю, потрафить латиньскими буквами, хотяй би в рускїм нарїччю, гїдно і зрозумїло підписати ся(!), а і кожний Русин се перечеїтає і зрозумїє, бо кожний з них посїдає латиньський альфабет, не хотячи у власних очах других уходити за зацофанцї, за неука. Дальше належалоб в дорозі петиції домагаєи ся зміни калєндаря, як економічної і цивїлізаційної конечности. Бо коли зважимо, що у східній частї краю, яку сїлїсно замешкує населєне обох обрядів, се населєне по правилу обходить подвійні свята, то якаж величєзна страта виходить відси! — І що такий надлюка сказав би, колиб пр. Москаль з економічних зглядів відозвав ся за скасованєм латиньских свят у себе, або Німець пропачував в Познаньщїні скасованє польского «нарїччя» та гієрогліфів в корияєт свїтової, німецької мови?! Але до такої безличности не спосібний ані Москаль ані Німець, на се спрочеже ся хїба галицький, на рускїм хлїбі вигодований Ляпок-шівїніст!

— 3 кругів духовенства пишуть нам: Що до реформи семинара, то не в тїм рїч, що рано питомці встають, але що в зимній та вогкій каплицї висиджують довго, іменно рано, коли температура тіла і без того низька, через те молоді люди набирають зародків хорїб, яких годї потому позбути ся ціле жите. Я знаю, що каплиця семинара у Львові така вогка та зимна, що і лїгом холод дїймає. На се треба конєчно звернути увагу о. Митрополита. Духовні справи можуть відбувати ся під числами опалєними! Звертаю увагу на се, що не добра гадка, щоби що лїпші народовці-питомці опускали семинар. Се їм треба «вибити» з голови. Духовенство наше в тїм фактором, що безпосередно стикає ся з народом, а що би тоді було, якби в сїм духовенствї були лиш кацапи-рєвєгати та без-

їдейні «народовці»? З другого-ж боку самі народовці-питомці повинні зпомїж себе вїдїлінувати такі елементи, що народній справі можуть лишє шкодити, а таких є кількох і між бувшими сєдєсіонїстами. Тих мусять самі питомці виключити зпомїж себе. — Ще на одно мушу звернути увагу Хв. Редакції, а іменно щоби рєвєгати та непотрібів не називати іменами, які їм не належать ся (ми сего і не робили, але в звичайнім розумїню сєї назви можна бути аскетом пр. зі скупоїстї, не лишє з побожностї). Історія церкви знає аскетів яко святих людей. Таких певно не виховає о. Хомишин, але гіпокрїтїв та книшодїв, то певно.

(Шановний автор зрозумїв о стїлько хїбно нашї інтенції, що ми остерїгали перед убутком інтелїгентної, свїтлої молодїжи серед нашого дух-венства з тої причини, що на будуче не стане кандидатів до семинарії. Однорїчна вїсє-ва служба є вже тяжкою, але вський признаєть, що она є забавкою супроти чотирохроків такої строгої клязурї і перетяженя, які тепер заведено в семинарії. Тож заходить обавя, що небавом найдуть ся хїба добровільцї без матурї і з непевними квалїфікаціями до того стану, який після історїї і свого покляканя є свїточем і провідником нашого народу. — Рєд.)

— Ks. dr. G. Chomiszyn rektor підписує ся в сєї спосїб на націоналах і посвїдченях для питомців на університетї. Ані з личної якоїсь аєнї, ані з партійного завязтя не ставимо ми вас, ксєнже ректорже, на публичний позїр, але ви самі просїте ся на те. Як в Коломиї ви виявили свою національну бездїєвнїсть в зносинах з російським амбасадором, так тут у Львові почїнаєте єї виявляти в зносинах з польським ректором університету. Дарма вам удавати святиго, який лишє дивить ся в небо і не бачить земських справ та засланытїсь тим, що мовляв ідея Христа в сїм над вєї ідеї... Ми тут на землі таких святих називаємо фарїзеями, бездїєвнїми карєєровичами і... хрунїями. Не змушуйте нас дальше займатися своєю «особою»!

— Банкруцтво. «Товариство єнолучєних фабрик сїропу і цукру» оголосило банкруцтво. Найбільше стратив на тїм гр. Вісньовський, бо около 400.000 К. Одна з газет польских описуючи цілий процес упадку, подає ось такі причини сего: переплаченє фабрик в часї обнятя, влїчєзні адмінїстраційні кошти, страшні кошти, лїквідованї синдикам, здрїєства директора сего Товариства Фїшєра, продажя продуктів зі страєю, недостача фахового провадження, нерозумїєне власного інтерєсу і власної погребї, який то-вар повинно ся виробляти, щоби мож видержати конкуренцію з заграницею. Чистий образ польско жидівської господарки.

— Катастрофа з балїоном. Про катастрофу, якої жертвою, був під Парижем австрійський аєронавт, Бродзкий і товариш его надвоздушної подорожи, Француз Мартєв, доносять слїдуєчі близїші подробиці: В недїлю зніє ся в повітре балїон з кермою Бродзкого, названий «Dirigeable» і спершу лєтїв цілком спокїйно і послїшно кермі. Цїлю Бродзкого, було дістати ся до Сенєн, де находить ся варїшат будівничого балїона, Ляшамбра. Подорож відбула ся щасливо аж до Сен, побїч St. Denis. Однак понад сєю місцевостю керма відмовила послуху. Балїон уносив ся на висотї сто метрів. Як свїдчить переходячий як-раз дорогою побїч місця катастрофи якийсь Обєрт, аєронавти запитали его через тубу, де властиво находять ся. Однак правдоподїбно тому, що не чули відповідї, постановили зблизити ся до землі, бо лодка балїона почала опускати ся на ливвах. В тїм ливви лупки, лодка з цілою силою розгону упала на землю, а балїон зніє ся під хмарї і полєтїв свїтїями. Оба аєронавти погїбли на місцї.

— Представленє при замкнєних дєрєях відбудє ся в Станіславові. З причини, що старостю за-казало виставленя штуки Масєофа: «Цар іде», аматори уряджують се представленє за запрошенями. Незла се рекляма!

— Державний бюджет на рік 1903 виказує: видатків 1,726,225,436 К. (минулого року було 1,689,116,863 К.) а доходів 1,726,643,264 К. мин. року 1,690,182,264 К.) так, що виходить сподївана надвїшка 417,777 К. — До зросту розходів причинили ся такі підвищїки в видатках: на цїсарський двір о 2 мїліони К, на спільні справи поверх 7 мїл. К, для мїністерства внутрїшних справ о півтрєтєя мїл. К, для мїністерства вїйни о 1½ мїл. К, для мїністерства освїти о 2 мїл. К, для мїністерства рїльництва о 6 мїл. К, для мїністерства торгівлі о 4 мїл. К, бюджет ємеритур о 6 мїл. К, і т. д. На покритє тих надвїшок в розходах припадають такі надвїшки в доходах: з податків безпосєрєдних більше о 8 мїл. К, з мит півчєтвєртя мїл. К, більше, з посєрєдних податків більше о 2 мїліонів К, податок від зєлїзничних бїлетів 15 мїл. К і т. д.

— Сїонїстичнє вічє академічної молодєжи відбудє ся в недїлю 19. с. м. Головним предметом нарад має бути справа признаня жидівської народности на львівськїм університетї.

— Борба жидів в судний дєнь. В Ржохові в сам судний дєнь, вибухла завязя борба межї

жидями в тамошній бїжницї. Розпочали єї бойкі Деборї о якусь лавку. В помїч бїжним ся жінкам впали на галєрїю рицарскї мужї разом з крєвними і приятєлями — і розпочалась борба на добре. Допєрва інтервенція жандармерїї розділила закукурїчених борцїв.

— Старогрєцкїй скарб. Недалєко Кальтажїроне на острові Сїцилії відкрито скарб, зложеної із старих грєцких монєт, вартостї 60.000 франків. Скарб той вимулила повїнь, що недавно наробила там богато шкоди в Катанї і Модїцї.

— Згубити 100.000 франків і не завважати страти, не лучає ся кому небудь. Перед кількома днями найдєно на двірцї у Флїорєнції в вагонї I. клєси портфель, а в нїм 100.000 франків. Показало ся, що єго лишила Англїйка, мїс Сїльвін Клерк, що подорожує для прїятности. Повїдомлено єї про се телеграмою; одержала єї в Сальсємаджїорє і доперва тоді дізнала ся про те, що немає при собі портфєля з грїпми. Всїдаючи до вагону, положила єго на подушцї і... забула. Дивнє розсїянє!

— Огні. В Черємхові, привалєжнїм до Швєйкова, в повітї підгавцкїм, згорїла двїрєка хата, вартостї 300 К., власнїсть барона Юл. Блажєского, а разом з нею згорїли необєзпєчена знадоба домашня і запаси збїжа двох двїрєских слуг, вартостї 250 К. Хата була обезпєчена на 300 К. — В Бїлокєрнїцї згорїли двї стирти сїня, власнїсть Лєйбї Роттєнбергє, властїтєля маєнїстї в Бїлокєрнїцї. Шкода, обезпєчена на 4000 К., вносить 4800 К. Стирти підпалив 9-лїтний пастух Іван камїньскїй, що бавив ся там сїрниками.

— Ц. к. Дирекція зєлїзниць державних у Львові оповїщує:

З днєм 1. жовтня с. р. змїєнено дотєперїшню назву перєстанку особового «Пїсєочїль» на шляху зєлїзницї лєокальної Колїн-Черчан на Зїльбер-Скалїц.

Наука, штука, література.

— 3 Фїльгармонїї. Дирекції Фїльгармонїї удало ся позискати знаменитого пїяїста п. Йосїфа Слївїньского, котрого з таким єнтузіазмом витала вчєра публїка, єще на одєн концерт в суботу 18. с. м. П. Слївїньскїй вїїзджає вже в недїлю до Кракова, де в понєдїлок дає концерт в мїскїм театрі а відтак на артистичнє «tournèe» по головних мїстах Америк. Побїч п. Слївїньского берє удїл в суботнїшнїм концертї п. Янїна Королєвич-Вайдова. Публїка, котра витала так оваційно симпатичну сьївачку, без сумнїву з радостю прїймє сєю відомїсть.

Недїлїшний популярний концерт мїстять зарівно займаючи програму. Складають ся на ню твори Бїзєта, Вагнєра, Пївїньского, Пуччїньного, Галля і Дворчача.

У вторковїм концертї симфонїчнїм возьмє участь молодий скрїпкєк Мєчислав Натровскїй з Познаня, котрий віднїє в минувшїм мїсєцю величєзнаї сукцєс на концертах в Берлінї. Німецька прєза вїтєє в нїм новогє майстра, предсказуючи йому найєвїтїлїшу будучнїсть. На концертї сїм відограє ся також Симфонїя В-moll Шубєрта. Цїни мїсць на сїм концертї помїмо сїєвучастї Натровского, не підвиєшенї.

Другим дїрїгентом Фїльгармонїї, на мїсєє уступившогє п. Ярєцкогє, став звїсний вїртуоз-пїяїст і педагог та визнчїний композитор п. Мєльцєр-Щавїньскїй.

По концертї недїлїнім і вторковїм заповїдає рєпертуар Фїльгармонїї на чєтвєр концерт з сїєвучастю Миколая Ротмїля, славного тєнєра і молодєнкої вїолїнїсткї паннї Емї Вольфстєлївної, котра вже кількє разїв дала ся пїзнати на єстрадї, яко заповїдь незвичайної артисткї. На концерт сєї касє Фїльгармонїї вже від завтра сїєрєдає бїлетї.

Мїсїонар ч. 19. за 1. жовтєнь 1902. мїстять: Намїрєнє в молятвї за жьвєнь 1902. — Катєхїзм. Молїтва щодєнна. — Лукавий заробок. — Нова опїка Царгороду і Москви над рускою Церквою по смєртї Тєогнєста і Тєодора. — Щє одна опїка. — Короткі відповїди на питаня. — Дрїбні замїтки.

Телеграми.

Вїдєнь, 18. жовтня. Wiener Ztg. оголосує відручєне пїсьмо цїсаря до прєзєса кабїнєту д-ра Кєрбергєра, в якїм монарх звільняє мїністра справєдливостї д-ра Спєнс Бодєна від єго дотєперїшних обовязків і поручає др. Кєрбергєрови керму мїністерства справєдливостї. В другїм пїсьмї висказує монарх в надзвичайно прїхїлїних сло-

вах оцінку діяльності уступаючому міністрови переносить его до постійного супочинку і наділяє великою стяжкою ордеру Леопольда.

Відень, 18. жовтня. Політична дискусія над промовою д-ра Кербера, після прийнятого внесення пос. Пацака, відбуде ся десь аж в падолісті, бо сторонництва не хочуть відступити від своїх наглих внесень.

Берлин, 18. жовтня. На вчерашнім засіданню німецького парламенту раджено в дальшій ході над митовою тарифою.

Париж, 18. жовтня. Вчора покінчено в палаті депутатів дискусію над справою замиканя конгрегаційних шкіл, по успішній обороні президента міністрів Комбеса. В голосованню палата ухвалила внесення Мосона 329 голосами против 233, похваляюче поступоване правительства і висказуюче ему довіре; також прийнято наглість правительственного доповняючого проєкту до закона про конгрегації.

Білгород, 18. жовтня. Генерал Зінзаль Маркович одержав місію утворити новий кабінет.

Царгород, 18. жовтня. Дневники оголошують урядово, що Ібрагім-баша одержав розказ гонити розбійничі ватаги і кілька їх розбив, а кілька вигубив. Надіють ся, що се положить кінець розбшацтву, яке завело ся в Альбанії.

Надіслане.

Фізикально-дієтична Лічниця

Д-ра А. ТАРНАВСКОГО
в Косові (за Коломиєю, заліз. станція Заболотів)
отворена до кінця жовтня. 14-15

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна

Найславнійша програма!
від 17. до 31. жовтня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.

1) Увертура (Реклямограф). 2) 15 пань. Мімплястина: світляні піраміди та мармурові групи. 3) Найбільша американська пантоміна: На виставі автомобілів. 4) Miss Paula, трансформаційна тансерка. 5) The Elmones, жонглери смолоскипами. 6) Орхестра. 7) Juno Salmo, золотий Мефісто. 8) Grandjean and May, пірети і сальтомортале на дроті. 9) William Latoure, пародія надценни у мініатурі. 10) Ольга Барезиньська, сценічна фантазмагорія барв. 11) Американський біоскоп: Коронація Едварда VII.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High-Life представлення. Білети вчаснійше можна замовляти і вабути в конторі Пльонари ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

є одним руским Товариством асекураційним.

Фонди „Дністра“ з днем 31. грудня 1901.

Дністер

Фонд резервовий	386.402	кор.	83	сот.	} разом 645.883 кор. 59. сот.
Резерва премі	205.227	”	—	”	
Резерва спеціальна	6.000	”	—	”	
Фонд емеритальний	47.753	”	76	”	

„Дністер“ обезпечає будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Веї три ВП. Ординарияти припоручили „Дністер“ Веч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премії в „Дністрі“ є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

„Дністер“ межі своїх членів яко звороті. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%. Шкоди вилачує „Дністер“ дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив „Дністер“ 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени „Дністра“ можуть без перешкоди зятати позички в Банку кравців і касах ощадности, бо каси ті приймають поліси „Дністра“ при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити через „Дністер“ — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — кравітським Товаристві, а з провізії від тих обезпечень відступає „Дністер“ часть на рускі добродійні цілі.

Агенції передає „Дністер“ радо селянам, господарям, особливо де нема „Дністра“. Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Начерки

Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставропигійській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно оправл. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше).

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

„Діло“ (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фейлетоні про сю драму: Сам предмет цікавий і змальованє его справді артистичне. Тенденція прехороша. Се адає ся одинока драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганнями. Она може мати превеликий, корисний вплив передо сьм на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завсїгди у нас актуальною.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

Признані за найлучші

Сталеві плуги 1-2-3- і 4скибові

Бороши до лук та моху складові і діагональні. Валки Обручкові, гладкі і сталеві

СІВАРКИ „AGRICOLA“

Косярки до трав, конюшини і збіжа, граблі до громадженя сіна і збіжа і перевертачі до сіна.

Патентовані Апарати Діпра до овочів, ярин і т. п.

Праси до вин і овочів, ярин і т. д.

Млинки на овочі і ягоди.

Машини до толоченя винограду.

Патентовані „Молотільні“ оборотні і обручкові, ручні, кератові і парові; на керати від 1—6 коний

Самодільні патентовані сикавки „Сифонія“

до нищення мшиць на винограді, ріпаку та земної блшки.

Кітлові печи до переносеня Парові машинки до паші

Найновійші млинки до чвщеня збіжа.

Січкарні системи Гекела. Млинки до шротованя, та до краєня бураків.

Ручні праси до сіна та соломи

постійні і до переносеня

як також всякі иньші господарські машини.

виконують і доставляють після найновішої системи

RH. MAUFARTH & Co.

ц. і к. уприв. фабрика машин рільн., відливарня заліза і парова кузня у Відни, III. Taborstrasse Nr. 71.

Заснована в 1872 р.

750 робітників.

Відзначена 490 золотими, срібними і бронзовими медалями на всіх більших виставах.

Вичерпуючі каталоги і численні письма з признанєм — даром.

Заступці і відпродавці пожадані.

Найновійший твір
Д. ЛОПАТИНСЬКОГО
„ПАРАЦЯ“

комедія в 3 актах зі сьпівами

(з побуту літників)

відзначає ся невечерним лівильним гумором і живим діяльогом. Ся комедія збогачує знатно галерію тишів у наших народних штуках так в кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженним недотелою, але противно має нагоду посміятися ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і нагрітійшої сьвідомости.

Набути можна у накладчика С. Горюка у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

Ціна 2 кор.

Всілякі **КУПОНИ** вильсовані цінні папері виплачує без потрученя провізії або коштів **Контора виміни** ц. к. упр. гал. акц. **БАНКУ** Гіпотечного.